

ZAUSTAVIMO GOVOR MRŽNJE

...

KAKO SE SUPROTSTAVITI ONLINE
GOVORU MRŽNJE?

ZAŠTO SE SUPROTSTAVITI?

Suprotstavljanje govoru mržnje je jedan od načina na koji možemo da odreagujemo. Ukoliko ne postoji reakcija na govor mržnje, širenje mitova, laži, kao i upotrebu retorike mržnje i zlostavljanja, može doći do još većih problema, pogotovo kada žrtve govora mržnje ne znaju da postoji podrška za takve situacije, a „hejteri“ i „hejterke“ sve više dobijaju na samopouzdanju kako online tako i van mreže.

PRE NEGO ŠTO SE SUPROTSTAVITE NA TVITERU...

Podnesite izveštaj Triteru da neko ostavlja uvredljive poruke.

Triter može privremeno da zaključa i trajno suspenduje naloge koji narušavaju pravila Triterita: <https://support.twitter.com/forms>

Ukoliko ste vi žrtva zlostavljanja i neophodno je da se osigurate, koristite sledeće alate na Triteru: BLOCK AND MUTE: (BLOKIRATI I PRIGUŠITI TON)

<https://about.twitter.com/safety/three-tools-to-control-your-twitter-experience>

Saznajte koji se zakon u vašoj zemlji bavi pitanjem zlostavljanja i govora mržnje na društvenim mrežama. Prijavite uvredljive poruke policiji, ukoliko mislite da krše zakon.

Pronadite organizaciju civilnog društva u vašoj zemlji koja se bavi monitoringom ili suzbijanjem govora mržnje i prijavite im uvredljivu poruku.

SIGURNOST NA PRVOM MESTU

Direktno suprotstavljanje uvredljivim porukama može biti rizično. Ulaženje u raspravu može dovesti do preusmeravanja mržnje u vašem smeru.

U slučaju da ste vi meta govora mržnje, osećate se još više povređeno u slučaju da svojim odgovorom izazovete reakciju.

Čak i ako niste vi bili inicijalna meta, možete to da postanete ukoliko odgovorite.

U najmanju ruku, ukoliko se suprotstavite, to može dovesti do emotivno iscrpljujućih rasprava. Trebalo bi da osigurate podršku drugih.

Stoga, nemojte se sami suprotstavljati.

Uvek je najbolje da se uključite u raspravu uz podršku zajednice ili organizacije civilnog društva.

One mogu da vas zaštite tako što će sprovesti raspravu putem naloga organizacije ili grupnog naloga.

Pronadite kampanju protiv govora mržnje na društvenim mrežama i dobrovoljno im ponudite svoje usluge.

NE ŠIRITE UVREDLJIVE KOMENTARE

Pobrinite se da vaše reči, kao i bilo koji drugi sadržaj koji delite, ne šire netrpeljivost, predrasude, mržnju, ili da ne sadrže neki drugi nezakonit sadržaj.

NE ŠIRITE NJIHOVU MRŽNNU

Ako pridate pažnju marginalnim pojedincima sa svega nekoliko sledbenika/ca i njihovoj mržnji, to može biti kontraproduktivno. Možda im upravo pružate pažnju i publicitet za kojim žude.

ODGOVORITE NA VREME

Ukoliko odgovarate na stare poruke postoji rizik da oživite razgovor, a time i negativan uticaj širenja govora mržnje na one koji ga možda ranije nisu ni videli. Tajming je stoga kritičan faktor.

MISLITE O SVOJIM CILJEVIMA

Da li želite da se uključite u raspravu sa osobom koja širi govor mržnje? Zbog čega? Da li želite da ublažite posledice uvredljive poruke na šиру publiku? Da li želite da iskažete podršku grupi ili osobi koja je napadnuta? Ako razmislite o ciljevima koje želite da postignete, to će vam pomoći da upotrebite adekvatne reči, kao i da oblikujete odgovor na pravi način.

POKUŠAJTE DA ANGAŽUJETE UTICAJNE PRISTALICE

Dodajte njihova korisnička imena objavama. Poznate ličnosti, političari/ke, društveni/e lideri/ke, kao i eksperti/kinje mogu doprineti da se skrene pažnja na vaš kontranarativ i time mu se poveća značaj.

USKOČITE NA POSTOJEĆE „HAŠTAGOVE“

To će povećati šanse da vaša poruka bude viđena i izvan diskusije na koju odgovarate. To bi moglo da doprinese promeni tona u inicijalno negativoj „haštag“ raspravi. Takođe, može podstići druge da se ne osećaju nadglasano i da im pruži motiv da se priključe.

UVEDITE NOVE „HAŠTAGOVE“

...pored onih koji su povezani sa uvredljivom porukom. To će pomoći da se promeni ton u mnogo pozitivnjem pravcu što će ohrabriti ostale koji bi možda želeli da se priključe.

IZGRADI SVOJ GOVOR

- Izgradite svoj govor tokom vremena. Posmatrajte svoje suprotstavljanje govoru mržnje kao dugoročan proces.
- Budite dosledni kada objavljujte svoje „postove“ kako biste uvećali svoj profil, kao i mogućnost da budete što više uključeni.
- Ukoliko želite da promenite nečiji stav, budite spremni na naporne diskusije. Samo nemojte da im dajete dodatnu motivaciju: to je upravo ono što žele da postignu.
- Napravite svoju zalihu kontra-argumenata, statistike, informacija, izvora i linkova koji će podržati vaše kontra-narative.
- Važno je poznavati temu, a oni/e koji/e šire govor mržnje mogu biti naoružani/e mnogim pogrešnim izvorima informacija koje će koristiti. Suprotstavite im se verodostojnim dokazima iz nezavisnih i uglednih izvora, za koje se ne može reći da su pristrasni.

Za dodatne ideje, posetite:

<http://www.h8hurts.eu/social-media>

BUDITE VIZUELNI

Vizuelni elementi – poput pažljivo odabranih slika i videa, podstiču interesovanje i povezanost sa vašom porukom.

Za dodatne ideje posetite:

<http://www.h8hurts.eu/social-media>

PAŽLJIVO BIRAJTE REČI

Da bi se odabrale prave reči u bilo kojoj situaciji suprotstavljanja govoru mržnje, potrebna je odgovarajuća veština i iskustvo. Ovo su samo neki opšti saveti:

IZOSTAVITE LIČNI ASPEKT

Izazovite poruku, a ne osobu koja stoji iza nje. Ukoliko izazivate defanzivnost kod druge osobe, to može pogoršati situaciju i navesti druge da se pridruže njenoj odbrani, što svakako ne želite.

MISLITE O SVOM TONU

- Iskažite podršku onima koji su na udaru govora mržnje.
- Aktivno učestvujte u ojačavanju civilizovanih društvenih normi, uzajamnog poštovanja i učitivosti. (To vrši pritisak na druge da učine isto, a ako to ne urade, njihova necivilizovanost samo još više upada u oči).
- Probajte da se pozovete na pojmove zajedničkih ideja i znanja (kako sa protagonistom/kinjom govora mržnje, tako i sa posmatračem/icom koga/ju je moguće pokolebiti).
- Apelujte na zajedničke interese, identitet i vrednosti.
- Iskažite ljubaznost, suprotstavite se mržnji empatijom i pozitivnim stavom.
- Koristite jezik kojim ćete privući ostale da vam se pridruže u debati i podrže vaš stav.
- Vodite računa da su vaše poruke konstruktivnog karaktera, ali takođe budite spremni/e i na suočavanje sa osnovnim anksioznostima, pogrešnim predstavama i strahovima koji su možda doveli nekoga do toga da izrazi osećanje mržnje ili koje mogu navesti druge da saosećaju sa uvredljivom porukom.
- Budite oprezni/e kada koristite sarkazam, humor, parodiju ili satiru jer ovakvi izrazi mogu da izazovu protivljenje.

ISTUPANJE IZ RASPRAVE

Razmislite o načinima kako da izadete iz rasprave nepovređeni. Ako ste postali meta uvredljivih poruka naizgled ekstremnog/e „hejtera“ ili „hejterke“ možda bi trebalo ljubazno da odgovorite: „Žao mi je što osećaš potrebu da se izraziš na ovakav način. Želim ti prijatan dan.“

PRIRUČNIK JE PRIPREMILO:

**SRPSKI PREVOD PRIPREMLJEN JE
U OKVIRU PROJEKTA 'ZAUSTAVIMO MRŽNJU'
U SARADNJI SA:**

KROVNA ORGANIZACIJA
MLADIH SRBIJE

UZ PODRŠKU:

AUTORI PRIRUČNIKA: PAUL IGANSKI I ABE SWEIRY